

[Hans Hansen (Rørby).]

denfor alle partier. Vi erkender, at det er en statsopgave, endda en meget vigtig statsopgave at sørge for rets- og vagtværn, og det gælder både indadtil og udadtil. Spørgsmålet om størrelse, art og bekostning er vi villige til at forhandle om, hvis flertallet her i rigsdagen vil anerkende den personlige frihed også i spørgsmålet om det ydre vagtværn. I vor tid er det vel svært at sige, hvad der er det rigtige, eller rettere, ingen ved, hvad der er mindst usikkert i dag i den verden, vi lever i. Vi aner intet om, hvad der sker i den nærmeste tid, og da er det letsindigt at anlægge bestemte praktiske linier for et værns opbygning, som af gode grunde ikke kan prøves; vi ved ikke, om risikoen er størst fremover, hvis vi væbner os til tænderne, eller hvis vi kun har en mindre militær opbygning.

I den omdelte betænkning oplyses det af forsvarsministeriet, at hvis man regner med, at ca. 17 000 årlig skal uddannes, vil hele merudgiften ved indførelsen af frivillighedsprincippet kun udgøre 92 mill. kr. årlig. 92 mill. kr. kan man måske ikke sige „kun“ til, men når det drejer sig om et militært budget på mellem 500 og 600 mill. kr., har man vel lov at sige, at en forøgelse af lønningerne på 92 mill. kr. ikke hører til de store udgifter. Retsforbundet har gentagne gange her fra dette sted talt om den nydannelse, som er medtaget i forslaget om mather og om langtidfunktionærer. Denne ordning er ganske vist ikke fastlagt, men jeg hørte med stor tilfredshed udvalgets ærede ordfører udtale sig herom. Vi har ment, at man skulle have faste folk til at betjene og til at føre tilsyn med de moderne våben, idet det ikke er hver mands sag under den udvikling, som disse våben er undergået, at lære at betjene dem. Ingen får mig til at tro, at tilfældig indkaldte værnepligtige, selvom de har 1 års læretid og lærer at betjene disse våben, vil kunne betjene de våben, der skal anvendes, når de eventuelt bliver indkaldt igen. Derfor er det nødvendigt, at vi får en opbygning af militæret med fagfolk, med langtidfunktionærer, og så kan man udfylde rammerne med frivillige. Jeg tror heller ikke, at man så ville behøve den lange uddannelsestid på 12 måneder, som her er foreslået. Hvis vi går ind for den foreslåede ordning, vil vi komme til at mangle kaserne, lærere og officerer, og der skal store udvidelser til. Både af økonomiske grunde, men også for at gøre vort forsvar effektivt burde man derfor udfylde rammerne med frivillige og have faste langtidfunktionærer til at betjene det moderne skyts. En sådan hær-

ordning ville være langt at foretrække for den her foreslåede både af hensyn til det økonomiske og af hensyn til officerer, lærere og kaserneplads.

Der kunne således uddannes to hold om året på hver halvdel af de 17 000, 8 500, og så havde vi ingen mangel på kaserneplads; man undgår ligeledes manglen på officerer, og man behøver ikke at udvide kaserneerne. Endelig og ikke mindst ville man, hvis man lønede mandskabet, undgå de store sociale udgifter, der nu fremkommer ved tilskuddet til de værnepligtiges familier. Den beregning, der foreligger fra forsvarsministeriet, går ud på, at merudgiften ville være 92 mill. kr. årlig. Disse udgifter kunne ved en tjenestetid på 6 måneder omtrent halveres; og hvis man, som forslaget gør, regner med ca. 20 kr. pr. mand og derfra trækker de lønninger, der udbetales de værnepligtige, ja, regner alt med, så viser det sig, at der ingen væsentlig fordyrelse er ved at afløse vor militære værnepligt med frivillighed.

Så vil det næste spørgsmål — jeg har mødt det, også i udvalget — være dette: Vil der melde sig nok, hvis tjenesten bliver frivillig? Det kan naturligvis ikke besvares bestemt, men som forholdene i øjeblikket er i vort folk og i hele verden, med en sportsinteresseret ungdom, som kunne få en kort uddannelse, hvorunder de pågældende blev lønnet på almindelig måde i alle henseender, er det ganske klart, at så vil — efter min mening i alt fald — hele landets ungdom melde sig. Jeg tror ikke, der vil være fare for mangel på folk, og jeg tror, at vi netop derved kunne få et almindeligt udsnit af befolkningen ved lodtrækning, fordi der meldte sig for mange. Derigennem ville man løse en række af de problemer, vi i øjeblikket har at kæmpe med. Vi ville få sådanne forhold, at værnenes stilling i befolkningen blev en ganske anden, end den er nu. Den ville blive noget nær den samme som den stilling i befolkningen, civile foranstaltninger eller politietaten indtager, for der er jo ingen, der tænker på, at man skulle have tvungen værnepligt til polititjeneste, ja, man tænker overhovedet ikke på tvungen værnepligt i anden forbindelse end denne. Jeg tror, jeg kan sige, at den tvungne værnepligt forlængst har overlevet sig selv; på det punkt må vi erkende tidens udvikling, også fordi de moderne våben kræver at blive passet af fagfolk.

Som sagt, jeg tror, vi kan spare adskiligt. Nu er spørgsmålet ikke alene, hvor mange penge det koster, men tillige, hvad vi får for pengene. Jeg tror ikke på, at der gives nogen bestemt sikkerhed, heller ikke